
Inspeksjon ved Norsk Stein AS

Dato for inspeksjonen: 14.9.2012
Rapportnummer: 2012/022.I.FMRO
Saksnr.: 2012/8284

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:
Tor Gautestad (fabrikkdirktør)
Odd Hotvedt (teknisk sjef)
Bjørn Romsbotn (KHMS-leder)

Fra Fylkesmannen i Rogaland:
Johan Tore Rødland
Kirsten Allred

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket ifm inspeksjonen hos Norsk Stein AS den 14.9.2012.

Fylkesmannen avdekket 3 avvik under inspeksjonen. I tillegg har vi 3 anmerkninger.

Avvik:

- Virksomheten har ikke gjennomført miljørisikovurdering
- Virksomheten overskrider grenseverdier for støyutslipp
- Virksomheten har mangler ved sin håndtering av farlig avfall

Anmerkninger:

- Virksomheten har ikke et system som sikrer at naboklager besvares.
- Virksomheten følger ikke opp sine egne prosedyrer i tilstrekkelig grad.
- Mellomlager for EE-avfall bør skjermes mot nedbør.

Avvikene og anmerkningene er nærmere beskrevet fra side 3 og utover i rapporten. Oppfølgingen etter inspeksjonen framgår av oversendingsbrevet, og er også nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Rapport godkjent:

Einar Haualand
fung. seksjonsleder

Johan Tore Rødland
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent av Fylkesmannen i Rogaland

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr. (underenhet): 872092242	Eies av: 958990022
Besøksadresse: Berakvam	Telefon: 52792900
Bransjenr. (NACE-kode): 08.120	E-post: post@norsk-stein.no

Kontrollert anlegg

Navn: Norsk Stein AS avd. Suldal	Anleggsaktivitet: Pukkverk
Besøksadresse: Berakvam	
Postadresse: 4234 Jelsa	Risikoklasse:
Kommune: Suldal	Tillatelse gitt: Forskriftsregulert
Sist kontrollert: 31.3.2011	Tillatelse sist oppdatert:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Denne inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en oppfølging av Fylkesmannens inspeksjon ved virksomheten 31.3.2011.

Inspeksjonstema

- Internkontroll i forhold til ytre miljø
- Miljørisikoanalyse og handlingsplan for risikoreduserende tiltak
- Måling/beregning av utslipp av støy og støv
- Avviksbehandling
- Håndtering av farlig avfall

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall ([forurensningsloven](#)) med underliggende forskrifter
- korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet
- analysesertifikater

4. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1: Virksomheten har ikke gjennomført miljørisikovurdering

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 6

Kommentarer:

Norsk Stein AS har utarbeidet en prosedyre for risikovurdering av ytre miljø datert 28.8.2012. I prosedyren inngår et skjema for vurdering av hvert enkelt risikomoment/potensiell hendelse. Virksomhetens kriterier for akseptabel risiko framgår av en risikomatrix med rød, gul og grønn sone, basert på en skala fra 1 -5 for sannsynlighet og konsekvens.

Virksomheten opplyste at det hittil kun er gjennomført en miljørisikovurdering knyttet til dieseltanken på kaien. I tillegg foreligger analyserapporter for støy- og støvutslipp fra virksomheten, men disse er ikke vurdert i henhold til risikomatriksen.

Norsk Stein AS la under kontrollen fram en tilsynsrapport fra Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO) datert 18.4.2012. Det framkommer av denne at Norsk Stein AS har risikovurdert personskader. I rapporten heter det videre at ”*Det ble ikke dokumentert at det var gjort risikovurderinger på materielle skader og ytre miljø de senere årene*”.

Norsk Stein AS har dermed ikke gjennomført en generell kartlegging av miljørisiko ved anlegget, og har heller ikke utarbeidet en handlingsplan for å rette opp uakseptable forhold/hendelser.

For å lukke avviket må Norsk Stein AS oversende en utskrift av gjennomført miljørisikovurdering, inkludert en tidfestet handlingsplan for å rette opp eventuelle uakseptable forhold.

Avvik 2: Virksomheten overskrider grenseverdier for støvutslipp

Avvik fra:

Forurensningsforskriften § 30-7

Funn:

1. Virksomheten overskrider grenseverdien for støy på lørdager og søndager/helligdager ved 2 av 6 målepunkter.

Sinus AS har på oppdrag av Norsk Stein AS utarbeidet rapporten *Norsk Stein, Jelsa – måling av støy i utvalgte målepunkt (rapport 624800-0-R01)* datert 10.9.2012. Rapporten viser at støykravene for lørdager og søndager/helligdager overskrides ved fritidsbolig på motsatt side av Sandsfjorden (målepunkt 5), samt nær bolighus på Straumberget (målepunkt 2).

Støyen fra selve pukkverksdriften gir kun marginale overskridelser hvis en ser bort fra ryggealarmer. Disse har dessuten rentonelyd, hvilket medfører skjerping av grenseverdiene med 5 dB. Boligen på Straumberget ligger noe mer skjermet for støy enn selve målepunktet. Støynivået øker vesentlig når det foregår båtlasting, noe som skjer de fleste dager.

På noen av målepunktene dominerte bakgrunnslyder som sauebjeller og bekkesus så mye at pukkverket ikke kunne høres, mens støy fra pukkverket dominerte i punktene 2 og 5.

Fylkesmannen vil bemerke at til tross for at virksomhetens støyutslipp overskrider de strengeste grenseverdiene i forskriften, er ikke det ikke målt støynivåer som normalt vil oppfattes som særlig sjenerende for naboer.

Tiltak for å minske utvendig støy bør primært gjennomføres ved støykilden, eventuelt ved reduksjon av driftstid. Alternativt kan det gjennomføres lokale støyskjermende tiltak for de enkelte utsatte naboeiendommene.

For å lukke avviket må Norsk Stein AS utarbeide en tidfestet handlingsplan for støyreducerende tiltak.

Vi forutsetter at virksomheten etter at tiltakene er gjennomført får utarbeidet en ny støyberegning for å verifisere effekten av tiltakene, men Fylkesmannen vil lukke avviket når vi mottar en tilfredsstillende handlingsplan.

Eventuelle fortsatte overskridelser av støykravene vil bli håndtert som en egen sak.

Avvik 2: Virksomheten har mangler ved sin håndtering av farlig avfall

Avvik fra:

Avfallsforskriften §§ 11-5, 11-8 og 11-12

Funn:

1. Lagring og merking av farlig avfall er ikke tilfredsstillende (avfallsforskriften § 11-5)
2. Virksomheten har ikke overholdt leveringsplikten for alle fraksjoner av farlig avfall (avfallsforskriften § 11-8)
3. Virksomheten har mangelfull deklarasjon av farlig avfall (avfallsforskriften § 11-12)

Kommentarer:

Norsk Stein AS har en omfattende og detaljert prosedyre for håndtering av farlig avfall datert 4.8.2011. Denne omfatter blant annet kart med oversikt over mellomlagre, liste over aktuelle avfallstyper inkludert avfallstoffnr. og EAL-koder, utfylling av deklarasjonsskjema og rutine for loggføring av daglige inspeksjonsrunder.

Fylkesmannen avdekket ikke avvik knyttet til utformingen av prosedyren for håndtering av farlig avfall, men det framkom under inspeksjonen at prosedyrer ikke blir fulgt opp i praksis. Avvikene ved håndtering av farlig avfall er derfor kun hjemlet i avfallsforskriften.

1: Overbygd merket mellomlager.

2: Umerket tønne og kanner.

3: Umerkede tønner i container for farlig avfall i bruddområdet.

Norsk Stein AS har etablert et overbygd mellomlager for farlig avfall utenfor virksomhetens verksted (bilde 1).

Ved befaringen fant Fylkesmannen fire delvis fylte umerkede 20-literskanner samt en umerket tønne med innhold plassert utenfor mellomlageret (bilde 2). Innholdet i disse ble ikke avklart under kontrollen.

I følge virksomhetens rutiner skal det gjennomføres daglige loggførte inspeksjoner for å sikre at emballasjen er korrekt merket og plassert innenfor oppmerkede felt. Fylkesmannen vurderer dette som et egnet tiltak for å sikre at farlig avfall er forsvarlig lagret, men virksomheten fulgte ikke opp sin egen rutine.

Farlig avfall fra bruddområdet ble i motsetning til ved forrige kontroll nå lagret i en lukket container, og håndteres og deklarerer av underentreprenør (Natlands Graveservice AS). Norsk Stein AS har likevel ansvar for å følge opp at virksomhetens underentreprenører ikke håndterer farlig avfall på en måte som medfører fare for forurensning. Verken innvendig vegg i containeren eller de enkelte oppbevaringsenhetene for farlig avfall var merket (bilde 3).

I virksomhetens rutiner heter det at ”*Ved større spill og søl og større lekkasje fra avfallet skal dette umiddelbart samles opp og ivaretas som egengenerert farlig avfall. Hendelser skal registreres i avvikssystemet*”

På spørsmål om hva som ble gjort ved søl av spillolje på bakken ble det forklart at dette ble samlet opp med absorpsjonsmateriale av bark. I følge leverandøren kunne barken deretter leveres som restavfall. Det kom ikke klart fram hva som ble gjort med masser hvor oljesølet hadde trengt ned i grunnen.

Fylkesmannen vil påpeke at både absorpsjonsmateriale og grusmasser som er tydelig tilsølt med olje er farlig avfall, og skal dermed leveres og deklarerer som farlig avfall.

Norsk Stein AS har utarbeidet en oversikt kalt *Farlig avfall generert ved Norsk Stein AS*. Denne listen inneholder flere stoffer som ikke er innlevert årlig, for eksempel frostvæske/bremsevæske, uorganiske baser og lut, organiske løsemidler og spraybokser.

Virksomheten må derfor kontrollere hvorvidt listen er representativ for dagen forhold, og sørge for at alle fraksjoner hvor det genereres over 1 kg årlig blir innlevert lovlig mottak og korrekt deklarerert.

Norsk Stein AS la fram gul gjenpart av utfylte deklarasjonsskjemaer for levering av spillolje og olje fra oljeutskiller. Alle skjemaene manglet organisasjonsnummer, og et av skjemaene manglet også EAL-kode. I og med at virksomheten har utarbeidet en detaljert instruks for utfylling av deklarasjonsskjema, inkludert illustrasjoner av de enkelte rubrikker i skjemaet, burde det være enkelt å fylle dette ut korrekt.

For å lukke avviket må Norsk Stein AS

- oversende bilder av mellomlager og emballasje som viser tydelig merking av de enkelte fraksjoner farlig avfall, inkludert avfallstoffnummer og EAL-kode.
- kopi av deklarasjonsskjema for innlevert farlig avfall som har vært lagret lengre enn 1 år.
- en oppdatert oversikt over alle typer farlig avfall som oppstår ved Norsk Stein AS

Anmerkninger

Fylkesmannen har følgende anmerkninger.

Anmerkning 1: Virksomheten har ikke et system som sikrer at naboklager besvares.

Kommentarer

Naboklager blir registrert og behandlet i avvikssystemet til Norsk Stein AS, men virksomhetens rutine for håndtering av naboklager inneholder ikke krav om en formell tilbakemelding på klagen.

Manglende tilbakemelding fører lett til mistillit og økt konfliktnivå mellom nabo og bedrift. Fylkesmannen anbefalte også ved forrige kontroll Norsk Stein AS å endre sin rutine for håndtering av naboklager slik at den som klager får en skriftlig tilbakemelding (eventuelt per e-post) når klagen er behandlet. Slik tilbakemelding bør også gis selv om virksomheten anser klagen som grunnløs.

Anmerkning 2: Virksomheten følger ikke opp sine egne prosedyrer i tilstrekkelig grad.

Kommentarer

Norsk Stein AS har siden vår forrige kontroll oppdatert sitt internkontrollsystem. Fylkesmannen har vurdert virksomhetens målsetning og prosedyrer vedrørende ytre miljø. Disse dekker kravet til skriftlig dokumentasjon i henhold til internkontrollforskriften § 5. Vi har heller ikke funnet vesentlige mangler ved utformingen av prosedyrene.

Under inspeksjonen framkom det at virksomheten i flere tilfeller ikke fulgte opp sine egne prosedyrer, for eksempel:

- miljørisikoanalyse (jf avvik 1)
- utfylling av deklarasjonsskjema (jf avvik 2)
- loggføring av daglige inspeksjonsrunder av uteareal og mellomlager farlig avfall

Et levende internkontrollsystem betinger at virksomhetens prosedyrer/rutiner ikke bare beskriver hva som skal gjøres, men at de også etterleves i den daglige drift ved virksomheten. Det er viktig at det står presisert hvem som er ansvarlig for oppfølgingen.

Anmerkning 3: Mellomlager for EE-avfall bør skjermes mot nedbør.

Kommentarer

Stålcontainer og IBC-container for EE-avfall var ikke sikret mot nedbør. IBC-containeren var delvis oppfylt med regnvann. I henhold til avfallsforskriften § 1-7 skal kommunen sørge for at det eksisterer et tilstrekkelig tilbud for mottak av EE-avfall, også fra virksomheter. Videre heter det i § 1-8. Plikt til å sørge for sortering, oppbevaring og videresending av EE-avfall:

Kommunen skal sørge for at EE-avfall sorteres fra øvrig avfall og oppbevares på egnet sted. Oppbevaringen skal ikke innebære fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Muligheten for ombruk, gjenvinning og utsortering av komponenter i EE-avfallet skal ikke reduseres.

Selv om forskriften her er rettet til kommunen og ikke direkte til avfallsprodusenten, vil oppbevaring som vist på bildene nedenfor gjøre det vanskelig for mottaker å følge opp intensjonen i forskriften.

4: EE-avfall lagret ubeskyttet mot nedbør.

5: IBC-container med kabler delvis fylt med vann.

5. Andre forhold

Støv

Norsk Stein AS har engasjert NTNU, Institutt for geologi og bergteknikk, til å måle støvnedfall i to målestasjoner. Målingene har pågått siden januar 2011 og pågår fortsatt. For å få en bedre oversikt over variasjon i perioder med sterkt støvnedfall benyttes 14 dagers måleperiode istedenfor månedlig.

Ved forrige kontroll ved virksomheten viste målingene flere betydelige overskridelser av kravet i forurensningsforskriften § 30-5 på maksimalt 5g/m^2 mineralsk nedfallstøv per 30 dager. Virksomheten har i etterkant gjennomført en rekke støvforebyggende tiltak:

- frostsikring av vanningsanlegg
- prosedyre for vanning ved sprengning
- etablert spylevakt i helgene
- tatt i bruk bindemiddel for veistøv basert på lignin (Dustex). Stoffet er mer miljøvennlig enn kalsiumklorid, og godkjent av Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner (EPD-Norge) i henhold til ISO 14025. Bindemiddelet fungerer godt i følge virksomheten.

I tillegg var bedriften i ferd med å installere fuktighetsmåler for automatisk styring av vanningsystem.

Nedfallsstøvmålingene har vist en markert nedadgående tendens, og det har ikke vært overskridelser av forskriftskravet i noen måneder i tidsrommet 3.1 – 24.8.2012.

NTNU har på bakgrunn av støvmålingene også estimert mengde svevestøv (PM_{10}) i pkt. A og B til henholdsvis 8 og $19\ \mu\text{g/m}^3$. Verdiene ligger betydelig under grenseverdier for svevestøv i forurensningsforskriften kapittel 7 om lokal luftkvalitet.

Fylkesmannen finner dermed ikke grunnlag for avvik eller anmerkninger knyttet til utslipp av støv.

Utslipp til vann

Utslipp av prosessvann og overflatevann skjer via 2 utslippsledninger på hver side av bukt avsatt til utfylling av masse (bilde 6). Utslipet skjer i dag i overflaten, men er planlagt nedsenket til ca. 10 m dyp. All deponering av 0/2 mm fraksjon foregår i dag på land, men virksomheten har søkt om å kunne benytte deler av denne massen til utfylling i sjø. Virksomheten har påbegynt arbeidet med å lage en rampe for dumping av masse fra land, vist

til høyre i bildet. All silt (< 0,06 mm) blir deponert i sedimenteringsbasseng (bilde 7) som nærmet seg oppfylling. Nytt sedimenteringsbasseng vil bli tatt i bruk i 2013.

6: Utfyllingsområde m/silskjørt og påbegynt rampe for utfylling i sjø. 7: Sedimenteringsbasseng per 2012.

Oljeutskillere

Virksomheten har flere oljeutskillere, som tømmes og kontrolleres av Henriksen Oljetransport AS. Det var ingen faste rutiner for hvor ofte disse ble tømt. Norsk Stein AS kunne heller ikke framlegge analysedata for oljeinnholdet i utløpsvannet fra oljeutskilleren, jf. forurensningsforskriften § 15-7, hvor kommunen er myndighet.

6. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Veiviser til regelverk for virksomheter, www.regelhjelp.no
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall ([forurensningsloven](#))
- Forskrift om begrensning av forurensning ([forurensningsforskriften](#))
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter ([internkontrollforskriften](#))
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall ([avfallsforskriften](#))
- Norvar veileder om oljeutskillere, www.tjenestekatalog.no/vis/19273850/Veiledning%20for%20oljeutskilleranlegg%20NORVAR-rapport.pdf

Brosjyrer/faktaark utdelt:

- Norsas Infoark *Deklarering av refusjonsberettiget spillolje*
- Norsas *Veileder for deklarerer av farlig avfall*

Veilederen og infoark for en rekke typer farlig avfall kan lastes ned fra www.norsas.no

7. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannens postjournal på www.fylkesmannen.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

- Suldal kommune
- Advokatfirmaet Legal ANS